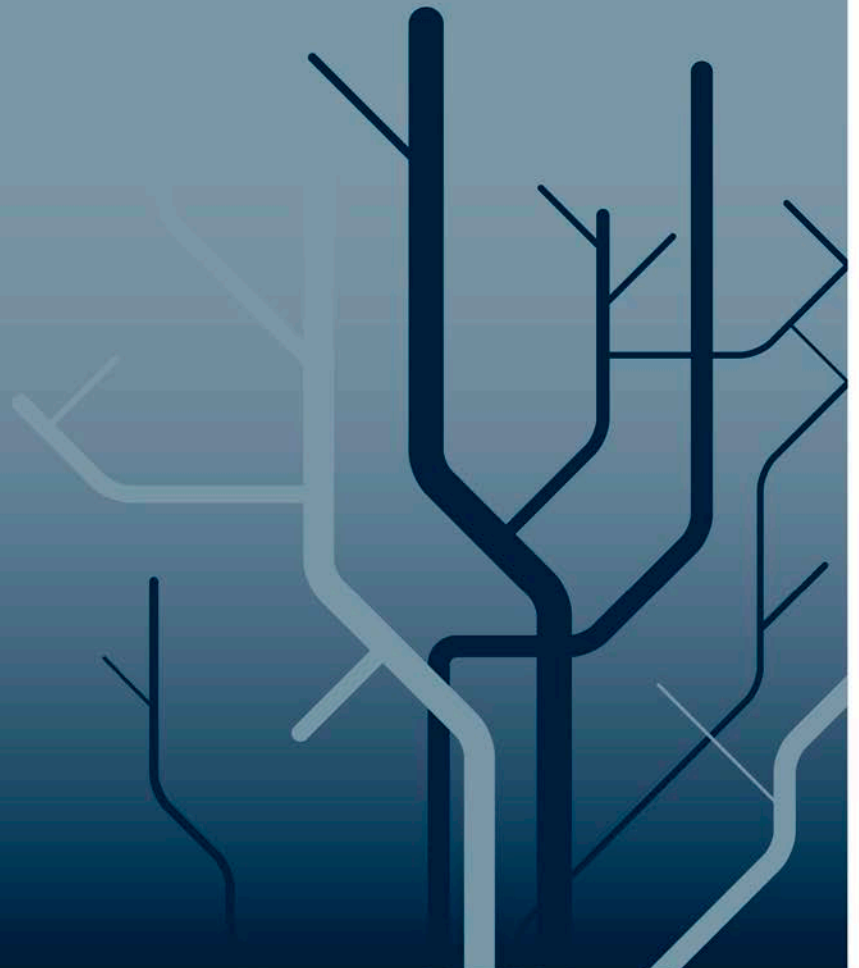


Bachelor i psykologi (180 sp)

Studieplan



Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning.....	3
1.1 Målgruppe og opptakskrav	3
1.2 Søknadsfrist.....	3
1.3 Yrkesmuligheter	3
1.4 Undervisnings- og eksamensspråk	3
2.0 Mål for studiet	3
2.1 Overordnede mål.....	3
2.2 Beskrivelser av forventet læringsutbytte	4
3.0 Organisering og struktur.....	4
3.1 Varighet og omfang	4
3.2 Pensum/faglitteratur.....	4
3.3 Faginndeling og fordeling av studiepoeng	4
3.4 Utvekslingsopphold i utlandet.....	5
4.0 Innhold	5
5.0 Undervisnings-, lærings- og arbeidsformer.....	6
6.0 Eksamen og vurdering	6
6.1 Mål for vurdering	6
6.2 Vurderingsformer	7
6.3 Obligatoriske arbeidskrav	7
6.4 Karaktersystem.....	7
7.0 Emnebeskrivelser	7

1.0 Innledning

Studieplanen er utarbeidet i henhold til de rammer som er gitt i Stortingsmelding Nr. 27 (2000-2001) "Gjør din plikt – krev din rett: Kvalitetsreform av høyere utdanning", Forskrift for studier ved Universitetet i Tromsø og mal for studie-/fagplaner for Det helsevitenskapelige fakultet. Studiet er på 180 studiepoeng. Fullført utdanning gir retten til graden bachelor i psykologi.

1.1 Målgruppe og opptakskrav

Studiet retter seg mot studenter med generell studiekompetanse eller realkompetanse som ønsker en akademisk basisutdannelse med fokus på forståelsen av mentale prosesser og atferd. Opptak til bachelor i psykologi er regulert av *Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler*. Grunnlag for opptak er generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse.

1.2 Søknadsfrist

Søknadsfrist er 15. april (1. mars for søkere med realkompetanse).

Elektronisk søknad via [Samordna opptak](#). Studiekoden er 186 876.

Opptaket er begrenset til 70 studieplasser.

1.3 Yrkesmuligheter

De kunnskaper, ferdigheter og kompetanser en fullført bachelorgrad medfører (se påfølgende seksjoner, spesielt 'Forventet læringsutbytte') er viktige i flere virksomhetstyper og åpner dermed for senere yrkesmuligheter innenfor et bredt spekter av arbeidsoppgaver i samfunnet, blant annet innen offentlig forvaltning, helseforetak og skoleverk, så vel som i privat sektor. En fullført grad gir undervisningskompetanse for videregående skole hvis den suppleres med praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Ved opptak til PPU ved UiT kreves det 60 studiepoeng i et annet fordypningsemne enn psykologi, som f.eks samfunnsvitenskapelige fag, språk, realfag m.m.

En fullført bachelorgrad i psykologi gir først og fremst et godt grunnlag for videre studier på masternivå (se beskrivelse av studieprogram for master i psykologi), og eventuelt senere doktorgradsnivå.

1.4 Undervisnings- og eksamensspråk

Undervisning foregår i hovedsak på norsk. Enkelte emner eller deler av emner vil undervises på engelsk. Eksamensspråk er norsk/engelsk.

2.0 Mål for studiet

2.1 Overordnede mål

Bachelorstudiet i psykologi er utformet med tanke på å gi studentene mulighet til å oppnå læringsutbytte innen to overordnede kategorier: i) Kunnskaper, ferdigheter og kompetanser knyttet til psykologifaget som vitenskapelig disiplin og som grunnlag for å forstå mentale prosesser og atferd. ii) Kunnskaper, ferdigheter og kompetanser knyttet til akademisk virksomhet og livslang læring, slik som informasjonskompetanse, effektiv og ansvarlig kommunikasjon og kritisk tenkning.

Det er i tillegg tatt hensyn til en rekke faktorer i utformingen av studiet og formuleringen av det forventede læringsutbyttet (se neste seksjon). Studiet er utformet for å tilfredsstillende første syklus av det Nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet i 2009. Det er videre bestrebet et visst samsvar med psykologitidningene på bachelornivå, både nasjonalt og internasjonalt.

Ved fullført bachelor i psykologi skal kandidaten være en ambassadør for psykologifaget som med faglig og personlig integritet kan utveksle synspunkter på psykologifaglige spørsmål med både fag- og legfolk. Kandidaten kan utvise kollegialitet overfor institutt, medstudenter og fagfeller.

2.2 Beskrivelser av forventet læringsutbytte

Mer spesifikt skal en kandidat med bachelor i psykologi kunne:

- Beskrive og definere psykologiens sentrale fagbegreper, teoretiske perspektiver, empiriske funn, historiske utviklingstrekk og banebrytende nyvinninger.
- Forklare og anvende grunnleggende forskningsmetodiske begreper, vanlige forskningsdesign, vanlige metoder for dataanalyse og tolkning av forskningsresultater.
- Respektere og bruke kritisk og kreativ tenkning og (når det er hensiktsmessig) bruke en vitenskapelig tilnærming til å besvare spørsmål og løse problemer knyttet til mentale prosesser og atferd.
- Forklare psykologiske prinsipper og anvende dem for å belyse personlige og sosiale spørsmål.
- Fortolke evidens og håndtere flertydighet/usikkerhet i fagfeltet.
- Handle etisk i tråd med de verdier psykologifaget bygger på.
- Identifisere informasjonsbehov, samt finne og evaluere relevant informasjon.
- Kommunisere effektivt og i tråd med alminnelige og faglige konvensjoner og tradisjoner både muntlig og skriftlig.
- Møte krav og gjennomføre varierte læringsoppgaver i samarbeid med medstudenter og fagfolk (e.g. gi og ta imot tilbakemeldinger, jobbe i grupper).

3.0 Organisering og struktur

3.1 Varighet og omfang

Bachelorutdanningen i psykologi er organisert som et heltidsstudium over 6 semestre (3 år). Studiet utgjør 180 studiepoeng – 30 studiepoeng per semester.

3.2 Pensum/faglitteratur

Pensum utgjør normalt om lag 500-600 sider per 10 studiepoeng. Pensum vil bestå av mye obligatorisk litteratur, men vil også i noen utstrekning ta utgangspunkt i anbefalt faglitteratur. Dette har sammenheng med at kandidater skal trenes til å bli gode og effektive konsumenter av faglitteratur. Studentene skal få oppøvet en selvstendig evne til å identifisere og selektere relevant faglitteratur for slik å kunne tilegne seg den nødvendige kunnskap de trenger for å løse problemstillinger de jobber med, men også for å effektivt kunne holde seg faglig oppdatert over tid.

3.3 Faginnndeling og fordeling av studiepoeng

Bachelorstudiet i psykologi er satt sammen av emner i tre ulike kategorier. Den første kategorien er obligatoriske emner. Disse utgjør 100 studiepoeng, og omfatter studieforbereende emner, innføringsemner og emner i metode og statistikk. Her inngår Fil-0700 Examen philosophicum (10 sp), PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning (10 sp), Psy-1000 Fenomenbeskrevet psykologi (10 sp), Psy-1001 Innføring i generell psykologi (20 sp), Psy-1002 Psykologisk metodologi I (10 sp), Psy-2001 Psykologisk metode og statistikk II (10 sp) og Psy-2002 Bacheloroppgave (20 sp).

Den andre kategorien er valgblokkerte emner. Disse utgjøres av fem emner som dekker psykologiens kjernedisipliner og som tilbys over en periode på 4 semestre: Psy-1003 Kognitiv psykologi (10 sp), Psy-1004 Biologisk psykologi, Psy-1005 Sosialpsykologi, Psy-1007 Utviklingspsykologi (10 sp), Psy-1008 Personlighetspsykologi (10 sp). En kandidat må ha minst 30 studiepoeng fra disse emnene (dvs. 3 av disse 5 emnene må inngå i kandidatens studieløp).

Den tredje kategorien er valgfrie emner som gir mulighet for spesialisering i psykologiske valgemner (for eksempel Psy-2012 Pedagogisk psykologi (10 sp), Psy-2010 Cross cultural psychology (10 sp), eller emner fra andre institutter/fakultet. Opptil 60 studiepoeng av kandidatens grad kan bestå av valgfrie emner. Herunder kan også emner fra andre universiteter og høyskoler (også utenlandske) innpasses.

Tabell 1. Oversikt over studiets oppbygning.

Semester	10 Studiepoeng	10 Studiepoeng	10 Studiepoeng
1. sem (høst)	Fil-0700 Examen philosophicum	PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning	Psy-1000 Fenomenbeskrevet psykologi
2. sem (vår)	Psy-1001 Innføring i generell psykologi		Psy-1002 Psykologisk metodologi I
3. sem (høst)	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008
4. sem (vår)	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008
5. sem (høst)	Utteksling/Psy-2001 Psykologisk metode og statistikk II	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008	Utteksling/valgfritt emne/Psy-1003-1008
6. sem (vår)	Valgfritt emne/Psy-1003-1008	Psy-2002 Bacheloroppgave i psykologi	

3.4 Utvekslingsopphold i utlandet

Kandidater kan dra på utvekslingsopphold som del av andre eller tredje studieår (semestrene 3-5). Varigheten på utvekslingsoppholdet kan være ett eller to semestre. Utenlandsstudiene skal godkjennes av instituttet på forhånd. Søknader leveres til internasjonal koordinator ved Institutt for psykologi semesteret før utreise.

4.0 Innhold

For å bidra til at kandidatene oppnår de generelle og spesifikke læringsmålene vil studentene i studieløpet gjennomgå emnemoduler som gir en grunnleggende innføring og første kjennskap til fagets mangfold, historie og forskningsmetoder (Psy-1000, Psy-1001, Psy-1002). De vil videre kunne fordype seg i emner som tar for seg forskningsbasert kunnskap innen sosial, kognitiv, biologisk og utviklingspsykologi (Psy-1003-1008), samt et varierende knippe mer anvendte disipliner (for eksempel pedagogisk psykologi, helsepsykologi, formidlingspsykologi eller krysskulturell psykologi). Kandidatene skal også gjennomgå moduler i grunnleggende statistikk og metode [Psy-1501, Psy-2001, og gjennomfører i siste semester et omfattende selvstendig skrivearbeid under veiledning (Psy-2002).

Av studiets 180 studiepoeng utgjøres 100 studiepoeng av obligatoriske emner som omfatter hele 1. året (60 sp), samt Psy-1501, Psy-2001 og Psy-2002 (40 sp)]. På andre og/eller tredje året kreves det minst 30 studiepoeng obligatoriske valgemner, der man velger minst 3 av de 5 emnene (Psy-1003-1008) som tilbys over en periode på 4 semestre. I tillegg kan man ta inntil 50 studiepoeng i valgfrie emner, som gir mulighet for spesialisering i psykologiske fagområder eller emner fra andre institutter eller fakulteter. Herunder kan også emner fra andre universiteter og høyskoler (også fra utlandet) innpasses. Dersom man får innpasset Ex.Phil. eller Ex.Fac. fra andre læresteder, må man påse at antall studiepoeng er 180 ved fullført bachelorgrad. Emnene [Psy-1501 og Psy-2001], dog i utgangspunktet obligatoriske, kan erstattes av noenlunde tilsvarende emner fra utenlandske universiteter dersom en student er på utvekslingsopphold i 3., 4. eller 5. semester.

Det er en liste over emnene på programmet i seksjon 7.0 Emnebeskrivelser. Viser til emnemal for det enkelte emnet for mer utfyllende informasjon.

5.0 Undervisnings-, lærings- og arbeidsformer

Studiets emnemoduler bruker ulike undervisningsformer. Forelesningsrekker danner ofte kjernen i undervisningstilbudet. Forelesningene er egnet til å fremheve hovedmomenter, forklare begreper, påpeke sammenhenger og skille eksempler fra de overordnede prinsippene de illustrerer. De skal også bidra til å gi perspektiver på teori og forskning som de tekstlige læremidlene ikke alltid kan gi. Forelesningene skal således understøtte mål om å beskrive, definere og forklare, men skal også synliggjøre hvordan en vitenskapelig tilnærming til forståelsen av mentale prosesser og atferd bør arte seg.

Forelesningsrekker er vanligvis supplert med arbeidskrav som gir øvelse i informasjonskompetanseferdigheter, skriftlig eller muntlig faglig formidling, kollegial veiledning og dialog, bruk av statistikkpakke (for eksempel SPSS) eller lignende. Noen arbeidskrav gir også anledning til å oppøve kompetanse i fortolkning og vurdering av evidens eller av resultater på et forskningsfelt, evne til å tolerere usikkerhet og til å anvende kritisk tenkning og en vitenskapelig tenkemåte.

Noen emner har også egne seminargrupper som skal stimulere studentene til felles aktiv jobbing med fagstoff, til kollegialt samarbeid og som skal gi trening i effektiv kommunikasjon.

Til enkelte emner (for eksempel Psy-2002 Bacheloroppgave) gis også omfattende veiledning med et større skriftlig arbeid. Dette arbeidet gir selvsagt trening i skriftlig fremstilling, men skal også, som enkelte arbeidskrav, gi støtte til oppnåelse av mål om fortolkning og vurdering av evidens eller av resultater på et forskningsfelt, evne til å tolerere usikkerhet og til å anvende kritisk tenkning og en vitenskapelig tenkemåte.

For øvrig krever programmet at studentene jobber aktivt og jevnt, både selvstendig og i selvdrevne kollokviegrupper, for at de skal ha utbytte av undervisningstilbudet og kunne oppnå de forventede læringsresultater.

6.0 Eksamen og vurdering

6.1 Mål for vurdering

Vurderingen i utdanningen har både pedagogiske og kvalitetsgodkjennende siktemål. Gjennom obligatorikk, arbeidskrav og formelle eksamener som bedømmes av faglærere eller sensurkommisjoner sikres det at kandidatene har oppnådd studiets forventede læringsutbytte på et tilfredsstillende nivå. Dermed ivaretas de kvalitetsgodkjennende siktemål. De pedagogiske siktemål er å bidra til at

studentene får et bevisst forhold til sin egen læring, sin faglighet og sin oppnåelse av studiets forventede læringsutbytte. Disse målene ivaretas dels gjennom de formelle vurderingene som også ivaretar de kvalitetsgodkjennende siktemålene, men også gjennom mer uformelle vurderinger, organiserte eller ikke organiserte, av lærere og medstudenter i sammenheng med arbeidskrav, seminarer og veiledning.

6.2 Vurderingsformer

Den enkelte emneplan beskriver hvilke vurderings- eller eksamensformer som gjelder. Disse vil variere fra emne til emne. Følgende former anvendes i bachelorstudiet:

- skole- eller hjemmeeksamener
- flervalgsprøver (multiple-choice)
- presentasjoner/miniforedrag
- essay
- større forsknings- eller litteraturoppgaver
- labøvelser/-rapporter
- porteføljer/mappeeksamen

6.3 Obligatoriske arbeidskrav

Arbeidskrav kan representere obligatorisk tilstedeværelse på undervisning eller laboratorieøvelser, skriftlige oppgaver eller gruppearbeid. Deler av undervisningen/forelesningene er obligatorisk, enten gjennom oppmøtekrav eller gjennom definerte arbeidskrav i det enkelte emnet. Godkjenning av obligatorisk undervisning forutsetter et oppmøte på minimum 80 % av undervisningen. I emner hvor labøvelser inngår, er det nødvendig å delta i øvelsene for å bestå emnet. I emner der det kreves arbeidsinnsats fra kandidatene, for eksempel fremlegg av fagstoff eller gruppearbeid, kan også evaluering av presentasjonen legges til grunn for godkjenningen. Evaluering av arbeidskrav gjennomføres av emneansvarlig eller lærer på emnet og vurderes til godkjent/ikke godkjent. Arbeidskrav må være godkjent før endelig eksamen i emnet kan avlegges. Ved vurdering til ikke godkjent, må emnet som hovedregel tas om igjen. Konsekvensen kan da bli at eksamensmeldingen annulleres.

6.4 Karaktersystem

Som hovedregel fastsettes karakter etter skalaen A-E (F er stryk). Det vises for øvrig til *forskrift for eksamener ved Universitetet i Tromsø*. Undervisnings- og eksamensspråk er hovedsakelig norsk.

7.0 Emnebeskrivelser

I det følgende gis en kort beskrivelse av de enkeltemner som utgjør obligatoriske emner på bachelorprogrammet i psykologi. En mer detaljert beskrivelse av det enkelte emnets forventede læringsresultat, innhold, undervisnings- og vurderingsformer finnes i egne emnebeskrivelser:

- *Fil-0700 Examen philosophicum (10 sp)*: Hovedområdene er filosofihistorie med vitenskapsteori og etikk. Filosofihistorie med vitenskapsteori tar for seg ulike tanketradisjoner og filosofer som har formet vår vitenskapelige tradisjon og i disiplinen etikk gjennomgås sentrale etiske teorier som undersøker forutsetningene for moralsk riktig handling.
- *PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning (10 sp)*: Emnet har fokus på akademisk dannelse. Hovedformålet er å ruste studentene med de viktigste kunnskaper og ferdigheter de trenger for å begynne et studieløp i høyere utdanning. Emnets elementer er tematisk gruppert under overskriftene "Læringsstrategier", "Grunnleggende praktiske ferdigheter" og "Generelle

akademiske ferdigheter". Det vil naturlig være en del overlapp mellom elementene, og de vil introduseres og jobbes med integrert og parallelt med hverandre igjennom semesteret.

- *Psy-1000 Fenomenbeskrevet psykologi (10 sp)*: Hvert semester tilbyr 4-5 temaer. Temaene vil kunne variere noe fra semester til semester avhengig av tilgjengelig lærerkapasitet. Eksempler kan være psykisk avvik, seksualvaner, rus/avhengighet, flyskrekk, spiseforstyrrelser, vinterdepresjon, konflikter på jobben, effekter av hjerneskade, systematisk feil i dagliglivets tenkning og beslutninger osv. Disse temaene drøftes ut fra et teoretisk og anvendt perspektiv.
- *Psy-1001 Innføring i generell psykologi (20 sp)*: Emnet gir en innføring i psykologi som vitenskap; fagets problemstillinger, teorier og forskningsresultater. Dette betyr at emnet skal formidle psykologiens viktigste bidrag, i første rekke til forståelsen av mennesket, men også til forståelsen av atferd hos andre organismer. Til forskjell fra PSY-1000 vil dette kurset i større grad fokusere på forskning og teori, og dermed sikte mot en dypere forståelse av psykologiske fenomener. En annen forskjell er at dette kurset skal gi et bilde av bredden i faget.
- *Psy-1002 Psykologisk metodologi I (10 sp)*: Emnet består av to deler: Psykologiens historie og forskningsmetoder. Hensikten er å gi en innføring i de historiske linjer i psykologien og en innføring og diskusjon av de viktigste begreper og prinsipper innenfor psykologiens forskningsmetoder.
- *Psy-2001 Psykologisk metode og statistikk II (10sp)*: Studentene skal gjennom kurset øke sin kompetanse knyttet til gjennomføring av ulike biter i forskningsprosessen, slik som formulering av et forskningsproblem, valg av metoder for måling, design, innsamlingsmetode, analyse samt tolkning av data. Studentene skal også utvikle sin kompetanse i statistikk og lære seg å anvende den statistiske programpakken SPSS.
- *Psy-2002 Bacheloroppgave i psykologi (20 sp)*: Oppgaven er en forskningsrapport over et selvvalgt tema. Oppgaven kan enten være et empirisk arbeide eller en litteraturstudie over et sentralt tema hentet fra psykologi. Emnet gir deg øvelse i litteratursøk, kritisk kildebruk og oppgaveskriving. Du får innsikt i hvordan man ny kunnskap etableres innen psykologi, og du får også øvelse i å formulere psykologiske problemstillinger som enten belyses empirisk eller ved hjelp av eksisterende faglitteratur.

I det følgende er det en liste over obligatoriske valgemner som tilbys på bachelorprogrammet. En mer detaljert beskrivelse av det enkelte emnets forventede læringsresultat, innhold, undervisnings- og vurderingsformer finnes i egne emnebeskrivelser:

- PSY-1003 Kognitiv psykologi (10 sp)
- PSY-1004 Biologisk psykologi (10 sp)
- PSY-1005 Sosial psykologi (10 sp)
- PSY-1007 Utviklingspsykologi (10 sp)
- PSY-1008 Personlighetspsykologi (10 sp)

I det følgende er det en liste over frie valgemner som tilbys på bachelorprogrammet. En mer detaljert beskrivelse av det enkelte emnets forventede læringsresultat, innhold, undervisnings- og vurderingsformer finnes i egne emnebeskrivelser:

- *PSY-2010 Arbeids- og organisasjonspsykologi (10 sp)*
- *PSY-2011 Helsepsykologi (10 sp)*
- *PSY-2012 Pedagogisk psykologi (10 sp)*

- *PSY-2014 Forbrukerpsykologi (10 sp)*
- *PSY-2015 Cross cultural psychology (10 sp)*
- *PSY-2016 Sexologi (10 sp)*
- *PSY-2017 Språk, lese og skrivevansker (10 sp)*
- *PSY-2020 The psychology of attitudes (10 sp)*
- *PSY-2021 Atferdsendokrinologi (10 sp)*
- *PSY-2022 Gerontopsykologi: Endringer i aldringen (10 sp)*
- *PSY-2023 Introduction to speech and hearing disorders (10 sp)*
- *PSY-2024 The Psychology of prejudice and stereotyping (10 sp)*
- *PSY-2025 Peace psychology (10 sp)*
- *PSY-2026 Forskningsformidling og psykologien bak (10 sp)*
- *BIO-2103 Evolusjon og Atferd*